

Verdien av det urørte

Jeg har bodd i Øystese siden 1980 og bruker flittig nærområdet til turgåing sammen med familie og venner eller alene. En fantastisk kvalitet ved å bo her er at det er så lett å komme seg inn i vill og urørt natur!

Ett av favorittmålene er å gå innover fra Fitjadalen, via Flatebotnane og inn i Vossadalen. De mektige omgivelsene slutter aldri å imponere. Glitrende solstråler i de frådende strykene, viltre fossefall som kappes om å renne ned i elva. Etter å ha passert stedet der stien går over hengebroen og opp til Eivindsete, er det fin, jevn stigning oppover på høyre siden langs elva. Nilsabakken kneiser til høyre med sine digre kampesteiner, rart å tenke på at det går en grei sti opp der! Rester etter murer fra Geitestølen, der oldemor til barna mine var budeie om somrene. Bekken fra Kjetilsnut-tjønnen krysses, noen ganger i tørre perioder går det enkelt og greit, andre ganger med et nødvendig fast blikk på hvilke steiner som gir godt feste. På toppen av stigningen, der man tar av til Kjetilsnut-tjønn, ser vi utover den storslagne Vossadalsholo. Det er like magisk hver gang: Fargene, den overdådige elva, den eventyrlige roen man får ved å se innover og oppover. Vissheten om at her i dette ville og vakre landskapet har våre forfedre hatt buføring med kyr på vei til Kjerringadalen i uminnelige tider.

Hvor ellers i landet kan man gå fra et tettsted, ta seg en ettermiddagstur og komme til villmarka i visshet om at det ikke finnes et eneste inngrep i dette vassdraget? Det beste av alt er at man trenger ikke være i superform for å mestre denne turen, også de som ikke er så fjellvante, kan klare å komme seg opp hit.

I perioder av liver har jeg vært avhengig av krykker, eller hatt besøk av folk som er dårlig til bens. Da er jettegrytene på Fetet et lett og overkommelig turmål! Her ser man hvordan vannet har laget de mest fantastiske formasjoner gjennom årtusener. Redusert vannføring i disse jettegrytene vil ødelegge denne unike opplevelsen. Ikke minst utlendinger er fra seg av begeistring over vannmassene som kan studeres på nært hold her.

Jeg kunne skrevet om et område som er enda nærmere Øystese og som har vært enda mer brukt: «Heiane» mellom Soldal og Fitjadalen. Men denne idyllen er for alltid ødelagt at svære master. Vi klarte ikke stoppe ødeleggelsen av naturen her. Den store innsatsen til Bjarne, han som har sørget for å sette opp benker og bord både på Sælesete og på Skisete, som alle vandrere kan benytte, er ikke verdsatt. Selv om han fikk kommunens kulturpris for arbeidet. For ikke å snakke om «Døgnope», en lun og tørr «heller» som nå har havnet rett under kraftlinjen. Her kan hvem som vil koke seg kaffe og samles under en tørr helle. En møteplass for unge og gamle de siste årene. Det er flere enn meg som med sorg konstaterer at vi ikke orker å bevege oss i dette området lenger.

Men Øystesevassdraget er det siste urørte vassdraget uten inngrep fra fjord til fjell. Vissheten om at naturen selv får råde her, at det ikke finnes demninger eller reguleringer, gjør opplevelsen en ekstra dimensjon: Takknemlighet over at vi kan få glede oss over naturkreftene slik de har vært og vil være i generasjoner.

Det er krenkende for oss som bor her at «eksperter» som lager konsekvensutredning sier at området er av middels verdi. Hvem lager denne målestokken?? Hvordan tallfester man sinnsroen som følger av en tur i urørt natur?? Hvordan måler man vakkert?? Det sies at mastene, som vi ikke ville ha, nå bidrar til redusert verdi av området. Dette er rett og slett en utrolig frekkhet. Det viser mangel på forståelse fra «eksperter» og fra sentrale myndigheter for hvor dyp motstanden for å ødelegge den vakre naturen vår er.

Det er ikke nok at utbyggerne sier at de skal sikre et minimum av vassføring og at inngrepet vil ha liten negativ konsekvens. Vi vil beholde Øystesevassdraget urørt for framtida – slik NVE selv argumenterte for da de ville innlemme vassdraget i verneplan for vassdrag.

Øystese september 2012

Kristin Andresen Soldal

Kyrhagen 32

5610 Øystese